

# **Bevolkingsonderzoek Darmkanker**

Onderzoek van de dikke darm  
Vorbereiding met Picoprep

## Inhoud

Inleiding	4
Vorbereiding	4
Eigen medicijngebruik	4
Bloedverdunners	4
Ijzertabletten	4
Uw afspraak	5
Instructies gebruik laxemiddel	6
Waar moet u voor het darmonderzoek op letten?	7
□ Darmonderzoek in de ochtend	7
2 dagen voor het onderzoek:	7
1 dag voor het onderzoek:	7
Dag van het onderzoek:	7
□ Darmonderzoek in de middag	8
2 dagen voor het onderzoek:	8
1 dag voor het onderzoek:	8
Dag van het onderzoek:	8
Bereiden Picoprep	9
Snelheid van werking	9
Heldere vloeistoffen	9
Dag van het onderzoek	10
Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?	10
Vorbereiding op de afdeling	10
Het onderzoek	10
Na het onderzoek	10
Slaapmedicatie	10
Mogelijke complicaties van het onderzoek	12

De uitslag	12
Vragen	12
Bijlage	13
Instructie alleen voor diabetes	13

**Uit het bevolkingsonderzoek is gebleken dat er bloed in uw ontlasting zit. Dit hoeft echter niet direct te betekenen dat u darmkanker heeft, er kan ook een andere oorzaak aan ten grondslag liggen. Om de oorzaak van het bloedverlies te kunnen bepalen is een inwendig kijkonderzoek van de dikke darm (coloscopie) nodig. Het darmonderzoek wordt door een maag-darm-leverarts of internist uitgevoerd. In deze folder kunt u lezen wat het onderzoek inhoudt en hoe het verloopt.**

Bij een coloscopie wordt de dikke darm van de binnenkant bekeken en kunnen mogelijke afwijkingen worden vastgesteld. Bij het onderzoek wordt gebruik gemaakt van een flexibele slang (endoscoop), waarin zich een bestuurbare kijker bevindt. De arts brengt deze endoscoop in via de anus. De beelden die de camera maakt worden op een monitor gelijktijdig weergegeven en door de arts beoordeeld. Indien nodig kunnen tijdens het onderzoek met de endoscoop kleine stukjes weefsel (biopten) worden weggenomen of poliepen worden verwijderd.

## **Vorbereiding**

### *Eigen medicijngebruik*

Het is van belang dat uw behandelend arts weet, welke medicijnen u gebruikt. Bij gebruik van de onderstaande medicijnen, dient u het volgende te doen.

### *Bloedverduunners*

- Acetylsalicylzuur, NSAID en clopidogrel kunt u gewoon doorgebruiken.
- Gebruikt u Ascal in combinatie met Clopidogrel (Plavix®), Dypiridamol (Persantin®), Ticagrelor (Brilique®), Prasugrel (Efient®)? Stop dan met deze medicijnen 7 dagen vóór het onderzoek. Als u Clopidogrel (Plavix®), Dypiridamol (Persantin®), Ticagrelor (Brilique®), Prasugrel (Efient®) als enige bloedverdunner gebruikt, kunt u deze gewoon doorgebruiken.
- Bij NOAC zoals Dabigatran (Pradaxa®), Rivaroxaban (Xarelto®), Apixaban (Eliquis®), Edoxaban (Lixiana®) stopt u minimaal 48 uur vóór het onderzoek met het innemen van het medicijn. Start weer met de medicijnen minimaal 24 uur na het darmonderzoek.
- Coumarine-derivaten (acenocoumarol/fenprocoumon) kunt u gewoon doorgebruiken. Neem 2 dagen voor het onderzoek eenmalig om 18.00 uur 's avonds Vitamine K druppels in (10 mg). Het recept voor vitamine K krijgt u mee van de arts.

### *Ijzertabletten*

Ferrofumaraat, ferogradumet of losferron: stop met deze medicijnen 5 dagen

voor het onderzoek.

## **Uw afspraak**

Uw afspraak vindt plaats op de functieafdeling maag- darm- en leverziekten Vleugel B, 1<sup>ste</sup> etage, bestemming 104. (0318) 43 41 70.

Datum onderzoek: .....

Tijd:.....uur.

Tijd aanwezig: .....uur.

Mocht u verhinderd zijn, wilt u dit dan doorgeven aan de endoscopieafdeling? Wij kunnen uw plaats dan voor een andere patiënt gebruiken.

## Instructies gebruik laxeermiddel

Picoprep is een laxeermiddel dat wordt gebruikt om de darmen schoon en leeg te maken. Picoprep heeft een sinaasappelsmaak en bevat geen suiker.

Net als bij andere medicijnen, wordt bij aflevering van Picoprep een bijsluiter bijgevoegd. De instructies zoals in de bijsluiter van de fabrikant staan, wijken hier en daar af van de instructies in deze folder. Wij verzoeken u dringend **alleen** de instructies van **deze ziekenhuisfolder** te volgen.

Ter voorbereiding op het darmonderzoek heeft u een recept voor Bisacodyl en Picoprep meegekregen (*en een recept voor vitamine K indien u bloedverdunnende middelen gebruikt, die gecontroleerd worden door de trombosedienst*). Bisacodyl en Picoprep zijn middelen waarmee u vooraf uw darmen grondig kunt legen.

Dit is nodig, omdat het onderzoek anders niet mogelijk is. Wanneer de darm goed leeg en schoon is, verloopt het onderzoek vaak vlot en kan een juiste diagnose worden gesteld. Wanneer de dikke darm nog vies is, kan de arts belangrijke zaken, waaronder poliepen missen. Voor het slagen van het onderzoek is het belangrijk dat u probeert 4 liter heldere vloeistof te drinken (zie voorbeelden op blz. 6). Soms kan het prettig zijn de huid rond de anus wat in te vetten, om irritatie van de anus als gevolg van de frequente stoelgang te voorkomen.

Het darmonderzoek kan op twee momenten plaatsvinden: in de ochtend of in de middag. Omdat de voorbereiding een grote rol speelt bij dit onderzoek is het belangrijk om de instructies goed op te volgen.

## Waar moet u voor het darmonderzoek op letten?

### Darmonderzoek in de ochtend

*2 dagen voor het onderzoek:*

Eet geen brood met pitjes/zaden (onder andere volkorenbrood). Eet ook geen fruit met pitjes (onder andere kiwi's, druiven, aardbeien). Deze pitjes kunnen namelijk de endoscoop verstopen.

*1 dag voor het onderzoek:*

- ontbijt en lunch, eet daarna niets meer, drink alleen heldere vloeistoffen
- neem om 16.00 uur twee tabletten Bisacodyl 5 mg met een slokje water. Bisacodyl is een laxeermiddel
- neem om 19.00 uur het eerste zakje Picoprep in
- drink hierna 2 liter heldere vloeistoffen binnen 3 uur

*Dag van het onderzoek:*

- neem 4 uur voor het onderzoek het tweede zakje Picoprep in (zie tabel *Tijdstip darmonderzoek ochtend* voor precieze tijd)
- drink daarna nogmaals 2 liter heldere vloeistoffen in 2 uur.

Tijdstip darm onderzoek	Inname 1 <sup>e</sup> zakje dag voor het onderzoek	Inname 2 <sup>de</sup> zakje dag van het onderzoek
8.30 uur	19.00 uur	4.30 uur
9.00 uur	19.00 uur	5.00 uur
9.30 uur	19.00 uur	05.30 uur
10.00 uur	19.00 uur	06.00 uur
10.30 uur	19.00 uur	06.30 uur
11.00 uur	19.00 uur	07.00 uur
11.30 uur	19.00 uur	07.30 uur
12.00 uur	19.00 uur	08.00 uur

## □ Darmonderzoek in de middag

*2 dagen voor het onderzoek:*

Eet geen brood met pitjes/zaden (onder andere volkorenbrood). Eet ook geen fruit met pitjes (onder andere kiwi's, druiven, aardbeien). Deze pitjes kunnen namelijk de endoscoop verstoppen.

*1 dag voor het onderzoek:*

- ontbijt en lunch, eet daarna niets meer, drink alleen heldere vloeistoffen
- neem om 16.00 uur twee tabletten Bisacodyl 5 mg met een slokje water. Bisacodyl is een laxeermiddel
- neem om 20.00 uur het eerste zakje Picoprep in
- drink hierna 2 liter heldere vloeistoffen binnen 3 uur

*Dag van het onderzoek:*

- neem 4 uur voor het onderzoek het tweede zakje Picoprep in (zie tabel *Tijdstip darmonderzoek middag* voor precieze tijd)
- drink daarna nogmaals 2 liter heldere vloeistoffen in 2 uur.

<b>Tijdstip darm onderzoek</b>	<b>Inname 1<sup>e</sup> zakje 1 dag voor het onderzoek</b>	<b>Inname 2<sup>de</sup> zakje dag van het onderzoek</b>
13.00 uur	20.00 uur	09.00 uur
13.30 uur	20.00 uur	09.30 uur
14.00 uur	20.00 uur	10.00 uur
14.30 uur	20.00 uur	10.30 uur
15.00 uur	20.00 uur	11.00 uur
15.30 uur	20.00 uur	11.30 uur
16.00 uur	20.00 uur	12.00 uur



## **Bereiden Picoprep**

Elke verpakking Picoprep bevat 2 zakjes.

1. Vul een glas met 150 ml koud water.
2. Leeg de inhoud van 1 zakje in het glas.
3. Roer 2-3 minuten totdat de oplossing niet meer bruist en geheel is opgelost en drink daarna het glas in 1 keer leeg.
4. Drink na het zakje 2 liter heldere vloeistof in 3 uur.

## **Snelheid van werking**

Diarree ontstaat over het algemeen minimaal 2 tot 3,5 uur na inname van het eerste dosis.

## **Heldere vloeistoffen**

Voorbeelden heldere vloeistoffen: water, thee, koffie zonder melk, heldere soep, vruchtensap zonder vruchtvlees, heldere, niet-alcoholische dranken. Extra suiker kunt u nemen in de vorm van waterijsjes of tabletjes druivensuiker.

Wilt u *géén* koolzuurhoudende dranken drinken?

**Heeft u diabetes mellitus (suikerziekte)?  
U vindt extra instructie over de voorbereiding in de  
bijlage op bladzijde 13.**

## **Dag van het onderzoek**

Wij adviseren u om een familielid of bekende mee te nemen naar het onderzoek.

### *Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?*

Neem voor de zekerheid schoon ondergoed mee.

### *Vorbereiding op de afdeling*

U wordt op de afdeling ontvangen door een endoscopie-verpleegkundige. Deze begeleidt u tijdens het onderzoek. Er wordt u gevraagd onderkleding en schoenen uit te doen. Vervolgens wordt u gevraagd op uw linkerzijde op de onderzoekstafel te gaan liggen.

### *Het onderzoek*

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een MDL-arts, internist of gespecialiseerd verpleegkundige. (niet altijd uw behandelend arts). Omdat het inbrengen van de endoscoop af en toe pijnlijk kan zijn, worden de endoscoop en de anus ingesmeerd met een glijmiddel. De endoscoop wordt vervolgens via de anus in de darm gebracht. Tijdens het inbrengen wordt via de scoop lucht in uw darm geblazen. Zo kan het slijmvlies beter worden geïnspecteerd. Het inblazen van lucht kan soms pijn veroorzaken.

Het is mogelijk dat de arts besluit om tijdens het onderzoek stukjes slijmvlies weg te nemen voor microscopisch onderzoek. Eventueel kunnen tijdens de procedure poliepen worden verwijderd. Dit gebeurt via de scoop. Beide procedures zijn niet pijnlijk.

Het onderzoek duurt ongeveer 30 minuten.

### *Na het onderzoek*

Na het onderzoek kunt u last hebben van buikkrampen en winderigheid. Als het onderzoek is afgelopen en u heeft geen slaapmiddel toegediend gekregen, kunt u naar huis. U mag weer gewoon eten en drinken.

### *Slaapmedicatie*

Tijdens het dikke darmonderzoek kan een kortwerkend slaapmiddel en zo nodig een pijnstiller in de aders worden toegediend. Het doel daarvan is het onderzoek prettiger voor u te laten verlopen. Deze medicatie heeft naast specifieke eigenschappen ook bijwerkingen:

- Het slaapmiddel werkt op uw bewustzijn, uw reactievermogen, uw ademhaling. Het zorgt voor spierverslapping. Daarom wordt uw hartslag en zuurstofgehalte in het bloed tijdens het onderzoek continu geregistreerd.

- Het slaapmiddel kan ervoor zorgen dat u zich van de periode kort voor, tijdens en na het onderzoek niets meer herinnert.

Wanneer u dit slaapmiddel heeft gehad, moet u na het onderzoek 1 uur op de uitslaapkamer blijven. De rest van de dag heeft u een vertraagd reactievermogen, daarom is deelname aan het verkeer niet toegestaan. Bovendien is het gebruik van alcohol ongewenst, omdat alcohol het effect van het nog in het bloed circulerende slaapmiddel weer kan verhogen.

Een slaapmiddel heeft een groot effect ook enige tijd na het onderzoek nog een groot effect op uw bewustzijn/alertheid. Daarom is het alleen mogelijk slaapmedicatie te krijgen als er een volwassene is die voor u zorgt na het onderzoek. Hij/zij haalt u op bij de functieafdeling en zorgt dat u veilig thuis komt. U mag niet zelf deel nemen aan het verkeer. Ook kunt u zonder begeleiding van een volwassene geen gebruik maken van openbaar vervoer of taxi.

De begeleider dient vóór het onderzoek met u mee te komen naar de MDL afdeling. Er wordt dan besproken hoe de rest van de dag gaat verlopen.

Het telefoonnummer van uw begeleider zal voor aanvang van het onderzoek worden genoteerd door de verpleegkundige die u begeleidt. De begeleider moet op dit nummer gedurende de tijd dat u op onze afdeling bent bereikbaar zijn.

Op de afgesproken tijd meldt uw begeleider zich bij de balie van de B vleugel, 1<sup>e</sup> verdieping, bestemming 104. Het is de bedoeling dat uw begeleider een rolstoel meeneemt (deze staan bij de hoofdingang). Om de rolstoel te gebruiken is een 1 euro munt nodig. Zodra u wakker bent, wordt uw begeleider geroepen door de verpleegkundige van de uitslaapkamer.

## **Mogelijke complicaties van het onderzoek**

Een coloscopie is een veilig onderzoek. Complicaties komen niet vaak voor (in minder dan 1% van het aantal onderzoeken). Complicaties die kunnen optreden zijn bloedingen of een scheurtje in de darm (perforatie). Deze complicaties kunnen vooral optreden als de darmwand ernstig ontstoken of vernauwd is, als er veel uitstulpingen zijn of als er een poliep is verwijderd. In enkele gevallen kan een complicatie leiden tot een ziekenhuisopname en soms tot een operatie.

Als u na het onderzoek last krijgt van toenemende buikpijn, koorts of voortdurend bloedverlies (na een biopsie is het normaal dat u een klein beetje bloed verliest), neem dan contact op met het ziekenhuis. Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met de functieafdeling maag-darm-leverziekten, (0318) 43 41 70. Buiten kantooruren belt u het algemene nummer van het ziekenhuis en vraagt u naar de spoedeisende hulp, (0318) 43 43 43.

## **De uitslag**

Direct na het onderzoek krijgt u de uitslag van de arts die het onderzoek bij u heeft uitgevoerd. Indien er tijdens het onderzoek weefsel wordt weggenomen, dan zal er na 7 dagen telefonisch contact met u worden opgenomen om de uitslag van het weefselonderzoek met u te bespreken.

## **Vragen**

Heeft u voor of na het onderzoek vragen, dan kunt u deze altijd stellen aan de medewerkers van de functieafdeling maag-darm-leverziekten, (0318) 43 41 70.

## Bijlage

### *Instructie alleen voor diabetes*

voor patiënten met diabetes mellitus zijn er de volgende richtlijnen.

- *Als u tabletten gebruikt:*  
Neem de ochtend van het onderzoek geen diabetes tabletten in.
- *Als u 1x daags insuline (bijvoorbeeld Insulatard, Humuline NPH, Levemir of Lantus) gebruikt:*  
Spuut de avond vóór het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering insuline. Als u gewend bent de langwerkende insuline in de ochtend te spuiten dan spuit u de ochtend van het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering.
- *Als u 2x daags insuline (Novomix of Humuline mix) gebruikt:*  
Spuut de ochtend van het onderzoek geen insuline. Zodra u na het onderzoek weer een maaltijd (lunch) gebruikt, spuit u de helft van de gebruikelijke ochtenddosering insuline. 's Avond kunt u gewoon de gebruikelijke dosering insuline spuiten.
- *Als u kortwerkende insuline (bijvoorbeeld NovoRapid, Humalog of Apidra) in combinatie met langwerkende insuline gebruikt:*  
Spuut de avond vóór het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering langwerkende insuline. Als u gewend bent de langwerkende insuline in de ochtend te spuiten dan spuit u de ochtend van het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering. U moet de ochtend van het onderzoek nuchter zijn en spuit dan geen kortwerkende insuline. Zodra u na het onderzoek weer een maaltijd (lunch) gebruikt, spuit u de gebruikelijke hoeveelheid kortwerkende insuline.
- *Als u een insulinepomp heeft:*  
De basaalstand ongewijzigd laten. Als uw bloedsuiker echter te veel daalt kunt u een tijdelijke basaalstand instellen (bijvoorbeeld 50% of 70%). De ochtend van het onderzoek moet u nuchter zijn en bolust u niet. Zodra u na het onderzoek weer gaat eten kunt u weer bolussen voor de maaltijd zoals gebruikelijk.

Als u zelf thuis uw bloedsuikerwaarde kunt bepalen, is het verstandig deze de ochtend van het onderzoek te controleren. Indien u een hypo (= lage bloedsuikerwaarde) heeft kunt u 5 tot 7 tabletten druivensuiker nemen. Bij vragen of twijfels heeft over de (dosering van) de diabetesmedicatie kunt u contact opnemen met uw arts of diabetes verpleegkundige.